

กระบวนการค่าย 10 วัน เปลี่ยนชีวิตวัยรุ่น

.....

ค่ายพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชนสู่การเป็นพลเมืองรุ่นใหม่
ที่สามารถดึงศักยภาพของตนเองออกมาปรับใช้ชุมชนสังคมอย่างสร้างสรรค์

เยาวชนแกนนำจากพื้นที่ จังหวัดสุรินทร์
ทต.เมืองแก, ทต.กันตวจระมวล, อบต.หนองอียอ, อบต.หนองสนิท,
อบต.สลักไถ่, อบต.หัวงิ้ว และอบต.แกใหญ่

วันที่ 19 - 30 เมษายน 2561 และวันที่ 30 เมษายน - 11 พฤษภาคม 2561
ณ ศูนย์ปราชญ์พ่อคำแดง ภาชี จังหวัดบุรีรัมย์

ทำอย่างไร เราจึงจะพัฒนาศักยภาพให้เด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะเป็นเด็กยุค 4.0 ได้
อย่างแท้จริง ในขณะที่สถานการณ์รอบด้านในปัจจุบัน มีสิ่งเร่งเร้าให้เด็กและเยาวชนออกนอกกลุ่มออก
ทางได้โดยง่าย และก่อให้เกิดความเดือดร้อนขึ้นทุกคร้วเรือน ท่ามกลางกระแสที่ผู้ใหญ่ต่างตระหนัก
ถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชน ที่ต้องมีบทบาทในการรับผิดชอบอนาคตของประเทศแทนตน

ความคาดหวังของผู้ใหญ่ที่จะให้พวกเขาเป็นอนาคตของชาติก็ดูน่าเป็นห่วงไม่น้อย เราจึงมองหา “ตัวช่วย” ที่จะช่วยให้สัมฤทธิ์ผลได้ วันนี้มูลนิธิสยามกัมมาจลขอแนะนำกระบวนการจากค่ายพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชนสู่การเป็นพลเมืองรุ่นใหม่ ที่สามารถดึงศักยภาพของตนเองออกมาปรับใช้ ชุมชนสังคมอย่างสร้างสรรค์ (ค่าย 10 วัน) ที่สามารถบ่มเพาะคุณลักษณะนิสัยให้เด็กและเยาวชนซึมซับความเป็น “เด็กดี – เด็กเก่ง” ได้โดยไม่รู้ตัว ค่ายมีกระบวนการอะไรที่สามารถเปลี่ยนแปลงเด็ก ๆ ได้ มูลนิธิสยามกัมมาจลขออาสาพาไปดู

ค่าย 10 วัน ภายใต้โครงการพัฒนาเยาวชนในชุมชนท้องถิ่น (4 ภาค) ระยะที่ 2 : หลักสูตรนักถักทอชุมชน เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว สนับสนุนโดย มูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สถาบันยูโวกิซัน มูลนิธิสัมมาชีพ สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) และมูลนิธิสยามกัมมาจล ได้จัดขึ้นสองครั้ง เมื่อวันที่ 19 - 30 เมษายน 2561 และวันที่ 30 เมษายน – 11 พฤษภาคม 2561 ณ ศูนย์ปราชญ์พ่อดำเดื่อง ภาษี บ้านโนนเขา หมู่ 8 ตำบลหัวฝาย อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ มีเด็กและเยาวชนจากพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จาก 7 พื้นที่ ได้แก่ ทต.เมืองแก , ทต.กันตวจระมวล,อบต.หนองอียอ , อบต.หนองสนิท , อบต.สลักไผ่ ,อบต.หัวจัว และอบต.แกใหญ่ เข้าร่วมจำนวน 76 คน โดยการสนับสนุนของ 7 อบต. ที่เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ต้องเร่งทำในวันนี้

มาทำความรู้จักค่าย ผ่าน “คุณวราภรณ์ หลวงมณี” ผู้อำนวยการสถาบันยูโวกิซัน ผู้ทำหน้าที่จัดกระบวนการสร้างการเรียนรู้ภายในค่ายแห่งนี้

เป้าหมายการจัดค่าย

เป้าหมายการจัดค่ายเพื่อพัฒนาศักยภาพเยาวชนในพื้นที่เครือข่ายนักถักทอชุมชน ให้เป็นพื้นที่นำร่องของ จ.สุรินทร์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อเสริมศักยภาพแกนนำเด็กเยาวชนให้เกิดภาวะผู้นำสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ นอกจากนี้แกนนำเด็กและเยาวชนยังสามารถเรียนรู้ ได้จากการลงมือทำและสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ผ่านการทำ“โครงการคนรุ่นใหม่สร้างสรรค์ชุมชน” และสุดท้ายเกิดกลไกในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับตำบลและชุมชน

พระอาจารย์สมบุรณ์ สุ่มังคโธ

พ่อคำเตื่อง ภาซี

อาจารย์ประชา หุตานุวัตร

จรายุทธ สุวรรณชนะ

เกียรติรัตน์ ทองผาย

นฤมล ไพบูลย์สิทธิคุณ

กระบวนการสร้างการเรียนรู้

เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ จึงได้เชิญกระบวนการชั้นครูมาให้การเรียนรู้ อาทิ อาจารย์ประชา หุตานุวัตร รองประธานกรรมการบริหาร สถาบันยุวโพธิชน , วราภรณ์ หลวงมณี ผอ.สถาบันยุวโพธิชน , จรายุทธ สุวรรณชนะ กระบวนกรอิสระ ,พระอาจารย์สมบุรณ์ สุ่มังคโธ , เกียรติรัตน์ ทองผาย ที่ปรึกษาอาวุโสศูนย์บ่มเพาะธุรกิจเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ , พ่อคำเตื่อง ภาซี ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดบุรีรัมย์ , นฤมล ไพบูลย์สิทธิคุณ และ ทีมยุวกระบวนการ นำโดย สุริยา ดวงศรี และอดีตแกนนำเยาวชน อบต.หนองอียอ ได้ถูกยกระดับขึ้นมาเป็นพี่เลี้ยงและมาทำหน้าที่สนับสนุนการแนวเรียนรู้ในค่าย

กระบวนกรเรียนรู้
ผ่านประสบการณ์
ต้องอาศัยการที่ผู้เรียนเอาตัวตน
ของตัวเองเข้ามาเรียนรู้
ผ่านการลงมือทำ

วราภรณ์ หลวงมณี
ผู้อำนวยการยุวโพธิชนฯ / กระบวนกร

เครื่องมือสร้างการเรียนรู้

วราภรณ์ เพิ่มเติมว่า สถาบันยุวโพธิชนมี “เครื่องมือสร้างกระบวนการเรียนรู้” ที่จะช่วยให้เยาวชนเข้าถึงด้านในของตัวเองอย่างลึกซึ้งได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการรู้จักตัวเอง การรู้จักชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และการมีจิตใจ มีจิตอาสาที่จะลุกขึ้นมาดูแลผู้อื่น ใส่ใจผู้อื่น ผ่านเครื่องมือสำคัญดังนี้

1. **การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์** ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ต้องอาศัยการที่ผู้เรียนเอาตัวตนของตัวเองเข้ามาเรียนรู้ ผ่านการลงมือทำ

2. **การถอดบทเรียน** หลังจากการลงมือทำไม่ว่าจะผ่านเกมหรือกิจกรรมต่างๆ หรือการทำงานในวิถีชีวิตเอง เราก็จะถอดบทเรียนสิ่งนั้น ให้เขาเห็นแรงบันดาลใจภายในลึกๆ ที่ทำให้เขาลุกขึ้นมาทำสิ่งนั้น ถอดบทเรียนให้เขาเห็นวิธีการทำงาน ถอดบทเรียนให้เขาจับหลักการสำคัญที่จะทำให้เขาไปสู่เรื่องนั้นๆ ได้ และสามารถประยุกต์ใช้กับเขาได้

3. **การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้** เพราะเราเชื่อว่าถ้าเป็นพื้นที่ปลอดภัย เป็นที่ทุกคนไว้วางใจ เขาก็จะสามารถเป็นตัวของตัวเองได้อย่างเต็มที่ เขาจะเห็นตัวเองชัดขึ้น เห็นเพื่อนชัดขึ้น แล้วเขาเองก็จะรู้ความต้องการที่ชัดเจนของตัวเองได้ชัดขึ้น จากจุดนี้เมื่อเขาเห็นสิ่งเหล่านี้ได้ชัดขึ้น **การเรียนรู้เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองจะมีทิศทางเป้าหมายที่ชัดเจน และจะมีพลัง และแรงบันดาลใจในการที่จะทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ได้ทำเพื่อแค่สนุกเท่านั้นเอง แต่บางครั้งอาจจะเบื่อหรือเหนื่อยหรือหงุดหงิด แต่เมื่อเขาค้นพบว่ามันกำลังไปตอบใจหทัยอะไรบางอย่าง กำลังสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับเขา เขาก็จะทำมันต่อเนื่องได้**

สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญภายใต้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ภายใต้พื้นที่ของความไว้วางใจ ภายใต้ความสัมพันธ์ เราเชื่อว่าต้องเรียนรู้เรื่องพวกนี้ เรื่องพวกนี้ไม่ใช่ว่าจะเกิดขึ้นมาเองโดยลอยๆ แต่จะเกิดขึ้นโดยการที่เราตั้งใจที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความสัมพันธ์ที่ดีจะเกิดภายใต้ความรัก ความเมตตา ที่อยู่ด้วยกัน แก่นแท้ของความสัมพันธ์ก็คือความรัก ความเมตตา เราก็จะบ่มเพาะพื้นที่ตรงนี้ ใช้เวลากับการบ่มเพาะพื้นที่ตรงนี้พอสมควร

➤ **เจาะลึกกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเยาวชนให้รอบด้าน**

■ **การพัฒนาความรู้จักตนเอง**

1. **ใช้การภาวนาเป็นฐานสำคัญ** ซึ่งเราเชื่อว่าถ้าการที่เขาฝึกเครื่องมือในการที่จะกลับเข้ามาเห็นตัวเองได้ชัดขึ้น การมีสมาธิ มีสติที่จะใคร่ครวญปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เขาก็จะเห็นตัวเองได้ชัดขึ้น และยอมรับตัวเองได้บนพื้นที่ของการเรียนรู้ร่วมกัน การเห็นตัวเองและการยอมรับตัวเองเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้เขาก้าว

ข้ามข้อจำกัดของตนเอง ออกมาสู่ขยายขอบเขตพื้นที่ที่กว้างใหญ่มากขึ้น มันหมายถึงการขยายศักยภาพของ
เขา

2. กิจกรรม 4 ทิศหรือกิจกรรมธาตุทั้ง 4 เป็นกรอบเป็นเครื่องมือให้คนได้กลับมาใคร่ครวญตัวเอง
ว่าตัวเองมีแนวโน้มหรือมีพฤติกรรมชี้ไปทางไหนมากที่สุด ส่งเสริมในเรื่องของการรู้จักตัวเองก็จะมีเรื่องของการ
ซึ่งการเห็นตรงนี้มันสำคัญในแง่ที่ว่าได้คือการข้ามเส้น ถ้าเขาไม่เห็นตัวเอง เขาจะไปพัฒนาตัวเองยาก แต่ถ้า
เขาเห็นตัวเองและยอมรับมันได้มันก็ง่ายขึ้นที่จะพัฒนาตรงจุดไหน แก้จุดไหน หรือเอาจุดเด่นตรงไหนมาเติม
เต็มของตัวเอง

3. กิจกรรมใช้ฉันเลย / กิจกรรมข้ามเส้น กระบวนการจะตั้งคำถามถ้าผู้เข้าร่วมเห็นว่าใช้ตัวเองก็ให้
เดินข้ามเส้นไป เป็นกิจกรรมรู้จักตัวเองและการยอมรับตัวเอง ซึ่งกิจกรรมตัวนี้มันจะทำให้เขาได้ทบทวนตัวเอง
ไปด้วย ยอมรับตัวเองทั้งในด้านที่เป็นด้านมืด ด้านลบ และด้านที่เป็นศักยภาพด้วย กิจกรรมตัวนี้ทำทนายในแง่
ที่ว่าถ้าคุณเห็น รู้ว่ามีในตัวเอง แต่ถ้าคุณยังไม่กล้าที่จะยอมรับก็อยู่กับที่ได้ แต่ถ้ายอมรับและก้าวเดินออกมา
มันจะเป็นอีกพื้นที่หนึ่ง ซึ่งเขาจะเกิดความเชื่อมั่นในตัวเองได้มากขึ้นว่าฉันยอมรับตรงนี้ได้และเพื่อนก็ยอมรับ
เราตรงนี้ได้ด้วย

และ 4. กิจกรรมที่ทำทนายพลังของกลุ่ม เป็นการทำงานร่วมกัน กิจกรรมที่เราใช้จะเป็นกิจกรรมที่จะ
ทำให้เขาเห็นตัวตนของตัวเองได้ชัดขึ้น จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความหงุดหงิด ความ
พอใจ ความดีใจ ความเสียใจต่างๆ ซึ่งเกิดจากที่เขาได้ปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น แล้วเขาก็เรียนรู้ที่จะเห็นตัวเองจาก
การปฏิสัมพันธ์นั้นด้วยตนเอง และรวมถึงพี่เลี้ยง กระบวนการหรือว่าเพื่อน ช่วยกันสะท้อน มันหมายถึงการที่เขา
มีกัลยาณมิตรที่ดี ที่สะท้อนตัวตนของเขาให้ชัดขึ้น เมื่อตัวตนของเขาชัดขึ้นผ่านเสียงสะท้อนบนพื้นที่ที่ปลอดภัย
เขาก็จะรู้สึกถึงความจริงใจ การที่รับได้ถึงเสียงสะท้อนก็จะสำคัญทำให้เขาไม่รู้สึกถูกตำหนิ ไม่รู้สึกด้อย เขาก็จะ
ยินดีที่จะพัฒนาตัวเองจากการสะท้อนของเพื่อนได้

■ **กิจกรรมทำทนายกลุ่มที่เราใช้เพื่อให้เขาเห็นตัวเองได้ชัดขึ้น ที่นำมาใช้ ได้แก่**

1. กิจกรรมแม่น้ำพิษ มีเป้าหมายให้เรารักสามัคคีกัน มีการดูแลกันและกันเป็นพื้นฐาน และให้เรา
เห็นว่าเมื่อรวมกันแล้วมีพลังอันยิ่งใหญ่ ซึ่งกิจกรรมนี้มันจะต้องเอาตัวเองไปเล่น ไปฝ่าฟันกับมันจริงๆ ไปสัมผัส
กับเพื่อนทั้งกลุ่ม เมื่อเขาได้สัมผัสกับผู้คนเหล่านี้ที่มีความแตกต่างหลากหลายจากเขา เขาจะใช้วิธีอะไรที่จะ

รับมือกับบุคคลเหล่านั้น และกระบวนการถอดบทเรียนต่อจากนั้น ก็จะทำให้เขาทราบดีว่าเขารับมือกับตัวเองหรือกับเพื่อนได้อย่างไรบ้าง

กิจกรรมพลังกลุ่ม : กิจกรรมแม่น้ำพิษ

2.กิจกรรมใจขึ้นบ้านหรือกิจกรรมเดินเบ็ด กิจกรรมนี้จะกำหนดให้เป็นไปได้ตั้งใจได้ยาก แม้จะมีการประชุมวางแผนที่ดีแล้ว แต่การที่เขาไม่สามารถรวมใจของคนให้มาเป็นหนึ่งเดียวกันได้ กิจกรรมมันก็ยากมากที่จะไปถึงเป้าหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้มันทำให้เขาเห็นปัจจัยที่มันมากกว่าความคิด มันมากกว่าการพูดคุยกัน แต่มันคือการที่จะทำอย่างไรให้คนมารวมใจอยู่ที่เป้าหมายเดียวกันได้

3.กิจกรรม mission impossible (วางเหรียญบนขวด) กิจกรรมนี้ทำให้เราได้กลับมาเรียนรู้เรื่องศักยภาพของเรากับเพื่อนได้อีกเยอะ ว่างานที่ยากขึ้นต้องใช้คนหลายคนมากขึ้น แล้วต้องใช้ศักยภาพขยายขอบเขตร่างกายและจิตใจของเราให้กว้างใหญ่ขึ้นไปอีก

4.กิจกรรมปิดตาเดินตะปู เพื่อสร้างความไว้วางใจ

ค่ายพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชนสู่การเป็นพลเมืองรุ่นใหม่ ที่สามารถดึงศักยภาพของตนเองออกมาใช้ชุมชนสังคมอย่างสร้างสรรค์ (ค่าย 10 วัน)

5. กิจกรรมตีบอล เป็นการสร้างพลังกลุ่มผ่านกิจกรรมตีบอล โดยต้องตีบอลขึ้น และถ้าหากบอล ตกเมื่อไหร่ต้องเริ่มใหม่เมื่อนั้น ซึ่งเคล็ดลับอยู่ที่ใจของทุกคน กาย และสติทุกอย่างของเราอยู่ที่ลูกบอลด้วยกันทุกคน แม้แต่คนที่ตีแล้ว ตาก็ยังอยู่ที่ตรงนี้

กิจกรรมเหล่านี้ ก็จะดึงให้เขาได้มองเห็นเงื่อนงำอื่น ๆ ของการทำงานร่วมกัน ที่มันไม่ใช่การ ท่องจำมาจากตำรา ว่าจะต้องวางแผนที่ดีหรือการลงมือทำหรือการทบทวน เขาต้องได้โดยตำรา แต่ โดยเมื่อเขาลงมาสู่พื้นที่จริง เขาจะเห็นได้ว่ามันมากกว่าตำราที่เขาท่องมา เพราะว่าการคุยกันมันมี หลายเงื่อนงำมากที่ทำให้เพื่อนคุยกันได้ รวมถึงตัวเขาเองด้วย ที่เขาจะก้าวข้ามออกมา การแสดงความคิดเห็น ในกลุ่มใหญ่ รวมถึงเมื่อถูกผู้คนปฏิเสธความคิดของตัวเอง ตัวเองจะจัดการกับตัวเองอย่างไร หรือจะมี ปฏิสัมพันธ์อย่างไรกับกลุ่ม อันนี้ก็คือ การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่จะทำให้เขาเห็นตัวตนของตัวเอง บวก ไปกับการทำงานไปด้วย

กิจกรรมเพื่อสร้างพื้นที่ของความสัมพันธ์หรือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน เราจะ เน้นให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โดยเงื่อนงำมักจะออกมาในรูปแบบที่ว่าถ้าขาดคนหนึ่งไป งานจะไม่สำเร็จ เพราะฉะนั้นทุกคนสำคัญกับความสำเร็จของงาน ไม่ใช่เฉพาะผู้นำ ทุกคนมีส่วนในความสำเร็จ และทุกคนจะเห็นว่าตัวเองมีส่วนในการสร้างความสำเร็จได้อย่างไรหรือตัวเองเป็นอุปสรรคสร้างความสำเร็จได้ อย่างไร ภายใต้กระบวนการเหล่านี้ เขาก็จะเห็นว่าตัวเองสำคัญอย่างไร ในการที่จะสร้างความสำเร็จ ไม่ใช่ เฉพาะคนที่ถูกขี้นมานำเท่านั้น แต่คนที่ทำหน้าที่เกื้อหนุนในส่วนอื่นๆ ก็สำคัญ

การฝึกฝนคุณลักษณะนิสัย

กระบวนการเรียนรู้ที่ต้องการสร้างการเปลี่ยนแปลง ซึ่งนำมาร้อยเข้ากับกิจวัตรประจำวัน กิจวัตร ประจำวันที่เด็กจะได้ฝึกฝนตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอด 10 วัน หรือ 21 วัน เป็นเรื่องของการดูแลตัวเองใน เบื้องต้น ที่จะตื่นนอนให้ตรงเวลา ที่จะจัดการธุระส่วนตัวของตัวเองให้สำเร็จ ดูแลตัวเองให้พร้อมกับการเรียนรู้ นอนเพียงพอที่ตื่นขึ้นมาทำกิจกรรมกับเพื่อนได้ตลอดทั้งวันอย่างสดชื่น การกินอาหารที่ดี และเพียงพอ งานที่ จะทำเพื่อที่จะดูแลพื้นที่ส่วนรวมร่วมกัน

“กิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เขาสามารถดูแลตัวเองได้ มีความสำคัญในแง่ที่เขาจะเกิด ความภาคภูมิใจและมั่นใจในตัวเองมากขึ้นเรื่อยๆกับการที่สามารถดูแลตัวเองได้ในโลกใบนี้ ไม่ใช่แค่อยู่ที่ บ้านเรามีพ่อแม่ช่วยดูแล ช่วยทำแทน ซึ่งมันจะเกิดการพึ่งพา แต่อยู่ที่นี้เราจะทำให้เขาเห็นว่าเขามีศักยภาพใน การที่จะดูแลตัวเองได้ โดยเริ่มจากเรื่องง่ายๆของตัวเองไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการดูแลเรื่องการรักษาที่นอนของ ตัวเอง การปูที่นอน การตื่นขึ้นมา เก็บหรือพับผ้าห่ม การซักเสื้อผ้าเอง เก็บเสื้อผ้าเอง ซึ่งมันเป็นเรื่องพื้นฐานที่ ครอบครัวควรจะต้องฝึกฝนเป็นการฝึกฝนลูกหลานของเราให้มีความรับผิดชอบ ให้เขาเชื่อมั่นในตัวเองจาก

การที่ได้รับผิดชอบตัวเองได้และการทำพวกนี้ การลงมือทำตั้งแต่วัยเด็กจะง่ายขึ้นต่อการมีระเบียบวินัยในการฝึกฝนในช่วงที่เป็นวัยรุ่น โตเป็นผู้ใหญ่เขาจะสามารถทำมันได้ง่ายขึ้น

นอกจากเขาดูแลตัวเองได้ เขายังต้องดูแลคนอื่น พื้นที่ส่วนรวมได้ด้วย โดยไม่เห็นว่าเป็นภาระ แต่เห็นว่าเป็นสิ่งที่เขาได้ภาคภูมิใจการทำเพื่อคนอื่น ก็จะมีอย่างเช่น งานขัดล้างห้องน้ำ งานดูแลห้องประชุม การดูแลในงาน ดูแลความสัมพันธ์ สุขภาพของเพื่อน

และที่เราให้ความสำคัญและทำต่อเนื่องคือการ**สวดมนต์** ทำวัตรทั้งเช้าและเย็น และการภาวนาที่เริ่มระยะเวลาสั้นๆ 5 ถึง 10 นาที ซึ่งเราเชื่อเรื่องการบ่มเพาะ ถ้าเขาเริ่มต้นได้ ก็จะก้าวไปข้างหน้าได้มากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเด็กก็จะเห็นความก้าวหน้าของตัวเองมากขึ้นเรื่อยๆในตลอด 10 วัน”

กิจกรรมพูดในที่สาธารณะ

▪ ฝึกทักษะพัฒนาทักษะการนำ

ให้มองเห็นว่าการที่เด็กสามารถนำตัวเองได้และนำผู้อื่นได้ เป็นทักษะที่สำคัญที่จะทำให้เขาเกิดความมั่นใจในตัวเอง ทำให้เขาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยการพัฒนาเรื่องภาวะผู้นำ เราเน้นเรื่อง

การพัฒนาภาวะผู้นำที่เกิดจากความมั่นใจข้างในที่เกิดจากการที่เขาเห็นศักยภาพของตัวเอง เพราะฉะนั้นกิจกรรมของเราจะช่วยให้เขาได้เห็นศักยภาพของตัวเองมากขึ้นเรื่อยๆ กิจกรรมที่ใช้ฝึก

1. **พูดคุยแลกเปลี่ยน**ได้ในกลุ่มย่อย สามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนได้ในกลุ่มใหญ่ และสามารถที่จะพูดคุยได้พื้นที่ที่เป็นสาธารณะมากขึ้น

2. **กิจกรรมฝึกทักษะพูด – ฟัง ผ่านการเล่าเรื่อง** เป็นการฝึกทักษะในการเรียนรู้ โดยต้องพูดคุยแลกเปลี่ยนเป็น ฟังเป็น จับประเด็นเป็น และสรุปหรือสังเคราะห์ได้ ซึ่งมีการฝึกอยู่เรื่อยๆ ทุกวันผ่านทุกกิจกรรมอยู่แล้ว แต่กิจกรรมนี้ทำผ่านกิจกรรมเล่าเรื่อง 5 นาที จากนั้นให้มีการสรุป 3 นาที และ 30 วินาที

3. **กิจกรรมการฝึกพูดฉบับพลัน 1 นาที** โดยมีโจทย์ให้แต่ละคนได้ลองพูดภาษาต่างดาวกันด้วย

3. **การฝึกพูดในที่ชุมชนหรือในที่สาธารณะ** (เยาวชนได้ฝึกพูดที่ตลาดเซาะกราวน์) ซึ่งเราทำเรื่องนี้มายาวนานหลาย 10 ปีแล้ว เห็นว่ากิจกรรมนี้ช่วยทำให้เด็กได้กลับมาเห็นศักยภาพข้างในของตัวเองว่าตัวเองก็สามารถพูดได้ ไม่ใช่เฉพาะคนที่เขานักพูดหรือคนที่มั่นใจในตัวเองเท่านั้น แต่เขาสามารถเริ่มจากความไม่มั่นใจแล้วค่อยๆพัฒนาเป็นความมั่นใจได้มากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเขาเห็นว่าเขาทำได้แล้ว เขาเห็นได้ว่าอุปสรรคของการทำร้ายของเขาคืออะไรแล้ว เขาพยายามที่จะก้าวข้ามอุปสรรคนั้น ซึ่งนอกเหนือจากตัวตนของเขาเองที่พยายามจะฆ่ามัน ภัยธรรมชาติหรือเพื่อน กระบวนการ พี่เลี้ยง ก็มีส่วนสำคัญที่จะคอยประคองเขาก้าวข้ามความจำกัดของศักยภาพของเขาได้ เพราะเราเชื่อว่าจริงๆ แล้วทุกคนเป็นผู้นำได้ ทุกคนมีศักยภาพในการลุกขึ้นมานำได้ แล้วเราก็เห็นตรงนี้

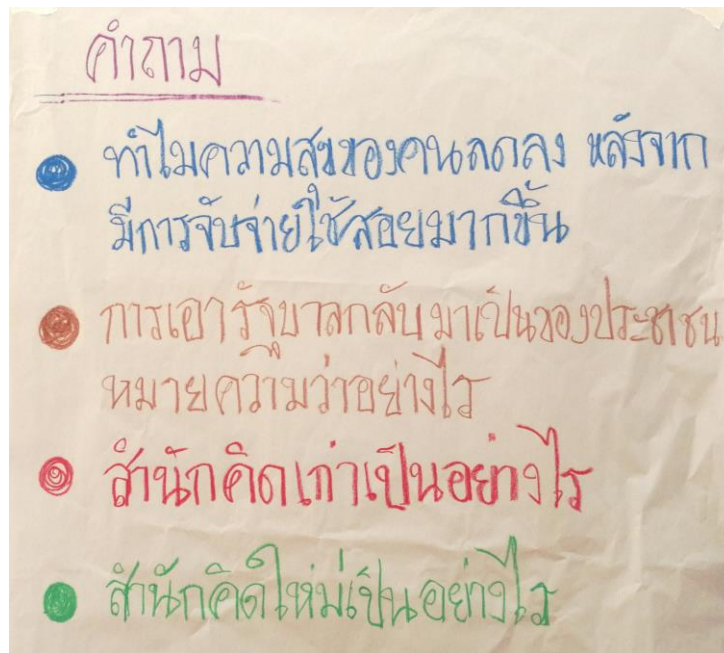
1.3 **การฝึกทักษะการฟังอย่างลึกซึ้ง** ผู้นำในยุคใหม่ต้องมีผู้นำในการฟังอย่างลึกซึ้ง ได้ยินมากกว่าคำพูดที่เขาแสดงออกมาหรือการได้ยินท่าทาง ได้ยินสิ่งที่คนอื่นไม่ได้พูดออกมาด้วย กระบวนการเราจะมีกิจกรรมเรื่องนี้อยู่ตลอดเวลา เด็กๆจะได้ฝึกผ่านการฟังจากกิจกรรมต่างๆ อย่างตั้งใจให้มันเกิดแบบนี้ เมื่อมีคนพูดเขาจะต้องเรียนรู้ที่จะฟังคนอื่น ไม่ใช่แค่ว่าต้องฟัง แต่เขาเรียนรู้ว่าการฟังคนอื่นเป็นประโยชน์อย่างไร แล้วเขาได้อะไรจากการฟังคนอื่น เขาก็จะค่อยๆเริ่มจากการที่ถูกบังคับให้ฟัง เป็นการฟังคนอื่นด้วยใจจริงๆ ว่าเขาได้เรียนรู้ได้เข้าถึงเพื่อน ได้ประโยชน์จากการฟังจริงๆ

1.4 **การคิดวิเคราะห์ การใคร่ครวญ และความสามารถในการเชื่อมโยงตัวเองกับสรรพสิ่ง**ได้ในเรื่องพวกนี้เราก็จะเริ่มจากการที่เขาสามารถคิด วิเคราะห์ตัวเองได้ คิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับคนอื่นได้ คิดวิเคราะห์ในเรื่องที่กว้างออกไป อย่างเช่น เรื่องของการรู้จักสังคมที่กว้างขวางขึ้น การคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งตรงนี้จะทำให้เขาตัดสินใจของการคิดวิเคราะห์ไปให้มันลึกมากกว่าปรากฏการณ์ที่เห็น

เราก็จะให้เครื่องมือในการที่เด็กสามารถคิด วิเคราะห์ ใคร่ครวญได้มากขึ้น อย่างเช่น เราใช้กระบวนการตั้งคำถามให้เด็กได้มองเห็นอะไรที่มันลึกซึ้งขึ้น ได้มองเห็นความเชื่อมโยงมากขึ้น และจะให้กรอบคิดบางอย่างที่ทำให้เขาใช้มันได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น อย่างเช่น ใช้ของเรื่อง **ภูเขาน้ำแข็ง** ให้เขาได้เห็นตัวปรากฏการณ์และเห็นโครงสร้างที่อยู่ภายใต้ปรากฏการณ์นั้น รวมถึงความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ ที่อยู่ภายใต้ภูเขาน้ำแข็งนั้น เราเชื่อว่าถ้าเขาฝึก โดยการใช้กรอบความคิดหรือมีเครื่องมือในการช่วยคิดให้ชัด มันก็จะทำให้เขามีสายตาทิมองอะไรได้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ไม่ตัดสินอะไรจากภายนอกหรือไม่ด่วนตัดสินอะไร ที่มันไม่ได้ผ่านกระบวนการใคร่ครวญ

1.5 กิจกรรมภาวะผู้นำ ภาวะการนำ / คุณสมบัติของผู้นำที่ดี (กระบวนการ โดยจรรยาพร สุวรรณชนะ) เนื้อหาสะท้อนการเรียนรู้เรื่องภาวะผู้นำ ภาวะการนำโดยถอดบทเรียนต่อเนื่องจากกิจกรรมวางเหรียญ กระบวนการให้แบ่งกลุ่มและถอดบทเรียน “เราคิดว่าในทีมเรามีใครเป็นผู้นำบ้าง และทำอะไรที่ทำให้เรารู้สึกว่าเขาเป็นผู้นำ และบันทึกความคิดเห็นออกมา” ส่วนกิจกรรมคุณสมบัติของผู้นำที่ดี ให้พูดคนละ 1 ข้อ และนำข้อเขียนไปติดไว้ที่กระดานฟลิปชาร์ตที่ร่างเป็นตัวคนไว้

กิจกรรมดูหนังเรื่อง Ender's Game เรียนรู้เรื่องการเป็นผู้นำ 2 แบบ คือ ผู้นำแบบเผด็จการกับผู้นำแบบสร้างการมีส่วนร่วม ซึ่งการนำแบบเผด็จการมีผลทำให้ลูกน้องไม่ชอบ เครียด ทะเลาะกัน ผู้นำแบบมีส่วนร่วมได้รับฟังความคิดเห็นของทุกคน

กิจกรรมรู้จักสังคม

■ กิจกรรมรู้จักชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม

1. การใช้แผนที่เดินดิน การใช้เส้นประวัติศาสตร์ การใช้ปฏิทินฤดูกาล ปฏิทินวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐกิจ ตารางวิเคราะห์องค์กร เป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้รู้จักชุมชนของตนเอง เรามีการที่จะเตรียมเด็กเยาวชนที่จะมาค่าย โดยให้เครื่องมือในการที่จะทำให้เขากลับไปรู้จักชุมชนของตนเองได้มากขึ้น เขาก็กลับไปเขียนข้อมูลชุมชนของตนเองเพื่อเป้าหมายก็คือให้เขาได้รู้จักชุมชนของตนเองได้มากขึ้นต่อเนื่องจากการรู้จักชุมชนเรามองเรื่องของการทำงานที่เขาจะมีสำนึกพลเมือง การที่เขาตระหนักว่าชุมชน สังคมมีส่วนที่เขาเป็นผู้สร้างและผู้ทำลาย โดยกระบวนการของเราจะทำให้เขาเห็นว่าเขามีศักยภาพในการที่จะสร้างชุมชนของเขาให้มันมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้อย่างไร ให้ชุมชนของเขาได้อยู่รอดได้อย่างไร ให้ตัวเขาได้อยู่ในชุมชนได้อย่างไร

กิจกรรมวิเคราะห์สังคม โดยใช้ภูเขาน้ำแข็ง ส่วนที่เหนือน้ำขึ้นมาคือลักษณะทั่วไป ช้างใต้ คือ โครงสร้าง และความเชื่อพื้นฐานในเรื่องนั้นๆ

กิจกรรมผืนถึงชุมชนของเรา และดูว่าเราจะมีบทบาทอะไรกับชุมชนของเราได้บ้าง

■ กิจกรรมบ่มเพาะการเป็นพลเมืองจิตอาสา

การทำโครงการชุมชน ซึ่งโครงการคนรุ่นใหม่สร้างสรรค์สังคมจะเป็นโครงการที่ต่อเนื่องจากใครที่จะทำ ให้เขาได้บ่มเพาะสิ่งที่เขาได้เรียนรู้ตลอดทั้ง 10 ค่ายอย่างต่อเนื่อง การได้ลงมือทำจริงในพื้นที่ของเขาเอง นอกเหนือจากการที่เขาได้สร้างความสำเร็จให้กับชุมชนของตนเองแล้ว เรามองเห็นเรื่องของการทำงานทักษะในการลงมือทำของพวกเขาผ่านการลงมือทำ ทำให้เขาเห็นตัวตนของตัวเองมากขึ้นทำให้เขาเห็นตัวตนของทีมชัดขึ้น ทำให้เขาเห็นเครื่องมือที่เขาได้เรียนรู้ไปเมื่อเขาลงไปใช้จริง เขาสามารถใช้ได้จริงหรือไม่ อย่างเช่น เขาสามารถไปดึงผู้ใหญ่มาร่วมกิจกรรมกับเขาได้ไหม หรือโน้มน้าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณให้พวกเขาทำงาน เพื่อพัฒนาตัวเองพัฒนาชุมชนของเขาได้หรือไม่ เขาก็จะมีพื้นที่จริงในการทำ ซึ่งเขาจะเห็นว่าเขาทำอะไรได้และยังขาดเรื่องอะไร แล้วก็จะมีกระบวนการถอดบทเรียนหลังจากเขาทำโครงการแล้วก็จะมีการถอดบทเรียนต่อเนื่องให้เขา ซึ่งเราเห็นว่าเป็นกระบวนการที่ไม่ใช่กิจกรรม แต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนจากค่ายและกระบวนการได้ลงมือทำด้วยตัวเองและกระบวนการถอดบทเรียนและการกลับเข้ามาเติมเต็มเพื่อที่จะไปทำซ้ำอีก

คุณเกียรติรัตน์ ทองผาย

ติดตามยุทธทางปัญญา – ให้ความรู้

1. **การสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัล** โดยคุณเกียรติรัตน์ ทองผาย ที่ปรึกษาอาวุโสศูนย์ บ่มเพาะธุรกิจเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

เป็น “ชุดความรู้” อีกส่วนหนึ่งที่ได้เติมเข้ามาเพื่อให้เยาวชนสามารถที่จะออกไปสู่ชุมชนที่กว้างขึ้นแล้วก็สามารถที่จะคิดกิจกรรม คิดโครงการหรือการที่จะมีเป้าหมายเพื่อจะพัฒนาตัวเองให้ชัดเจน เราดึงเรื่องของการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัลเข้ามา เพื่อเพิ่มมุมมองในการที่เขาจะเห็นเป้าหมายชีวิตได้มากขึ้น ได้กว้างขึ้น

ในกระบวนการของการมองอย่างผู้ประกอบการ ก็จะมีเครื่องมือที่จะทำให้เขาได้กลับเข้ามาเขียนตัวเองว่าตัวเองชอบอะไร ว่าตัวเองมีความใฝ่ฝันอะไรได้ชัดเจน และเมื่อเขาเห็นตรงนั้นก็จะมีกระบวนการให้คิดวิเคราะห์ ว่าถ้าเขาจะทำในเรื่องเหล่านั้น เขาเห็นปัญหาอะไร เขาต้องการที่จะแก้ปัญหานั้นและเขาเห็นศักยภาพอะไรที่จะทำให้เขาทำสิ่งเหล่านั้นได้สำเร็จ

ในกระบวนการวางแผนการเป็นผู้ประกอบการค่อนข้างมีรายละเอียดในการที่จะมองวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ทุนที่ชัดเจน เด็กก็จะรู้จักเครื่องมือในการที่จะกลับเข้าไปใช้ชีวิตอย่างมี

เป้าหมายมากยิ่งขึ้น รู้วิธีที่จะมองอะไรอย่างใคร่ครวญอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ไม่ด่วนตัดสินใจเฉพาะความชอบหรือไม่ชอบเท่านั้น แต่เขาจะมองเห็นปัจจัยเงื่อนไขที่มากกว่านั้น

แม้จะเริ่มต้นจากการที่ชอบอะไรแต่เขาก็จะรู้ว่าจะเริ่มจากจุดนี้ไปต่อได้อย่างไรได้บ้าง วิทยากรที่เราได้เชิญมาจาก สวทช. เราไปเห็นเขาทำกระบวนการแล้วก็เห็นว่าเป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนและเห็นจุดเชื่อมต่อด้วยว่า สวทช. เองเขามีงานของเขาที่เป็นการบ่มเพาะธุรกิจของคนรุ่นใหม่ อย่างเช่น ดิจิตอลทีนไทยแลนด์ ถ้าเด็กและเยาวชนของเรามีศักยภาพมากพอที่จะเข้าไปสู่จุดนั้นได้ ตัววิทยากรเองก็ยินดีที่จะเชื่อมโยงเด็กและเยาวชนของเราไปร่วมแลกเปลี่ยนแล้วก็พัฒนายกระดับไปสู่การเป็นผู้ประกอบการจริงๆได้

คุณนฤมล ไพบูลย์สิทธิคุณ

2. เรื่องนิเวศวิทยาเชิงลึก โดยคุณนฤมล ไพบูลย์สิทธิคุณ

เป็นกิจกรรมที่ให้เยาวชนได้ค้นหาปัญหาและแสดงละครเพื่อสะท้อนปัญหาในชุมชน (มีเรื่องขยะ สารเคมี เสือขาว) เป็นการเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ความเชื่อมโยงของตัวเองกับสรรพสิ่งหรือกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ไม่ได้เห็นว่าทรัพยากรพวกนี้เป็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นแค่ทรัพยากรที่เราเอามาใช้ประโยชน์ แต่เห็นว่า

ตัวเราเองอยู่ร่วมกับสิ่งเหล่านี้ได้อย่างไร เราสามารถที่จะเกื้อหนุนได้อย่างไร และเราสามารถที่จะดูแลสิ่งเหล่านี้ให้มันไม่ใช่แค่การใช้ประโยชน์ในยุคของเรา แต่เราต้องเห็นความเป็นมาของสิ่งเหล่านี้ตั้งแต่อดีตจนถึงอนาคตที่จะส่งต่อไปต่อรุ่นต่อไปแล้วตระหนักว่าตัวเองเป็นส่วนสำคัญที่จะดูแลสิ่งเหล่านี้และลุกขึ้นมาเพื่อที่จะดูแลสิ่งแวดล้อมให้เขาอยู่ได้เหมือนกับที่เราอยู่ได้ ให้เห็นความเชื่อมโยงและประโยชน์ของมันและกัน

กิจกรรมเรียนรู้นิเวศวิทยาแนวลึก ให้ค้นหาปัญหาและแสดงละครเพื่อสะท้อนปัญหาในชุมชน มีเรื่องขยะ สารเคมี เสือขาว

3.การรู้จักโครงสร้างสังคม ผ่านสารคดี Story of stuff และ Where to invade next โดยอาจารย์ประชา นุตานนุวัตร / วราภรณ์ หลวงมณี เป็นการเรียนรู้เรื่องการวิเคราะห์สังคมผ่านหนัง ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ทำขึ้นมา เป็นตัวแทนของทุนนิยมเพื่อธุรกิจ

กิจกรรมดูหนัง บุก แหก แหกตาดูโลก เรียนรู้เรื่องทุนนิยมเพื่อสังคม ประเด็นของการดูแลคนโดยคำนึงถึงสิทธิและสวัสดิการของมนุษย์แต่ละคน ไม่เว้นแม้แต่ช่วงวัย

กิจกรรมเรียนรู้จากพ่อคำเตี๋อง โดยพ่อคำเตี๋องชวนพวกเรามาดูชีวิตของเรา เพื่อให้เห็นคุณค่าชีวิตของเราว่าจะใช้ชีวิตที่สัมพันธ์กับโลกใบนี้ได้อย่างไร

4.การจัดการองค์ความรู้ โดยจรรยาพร สุวรรณชนะ

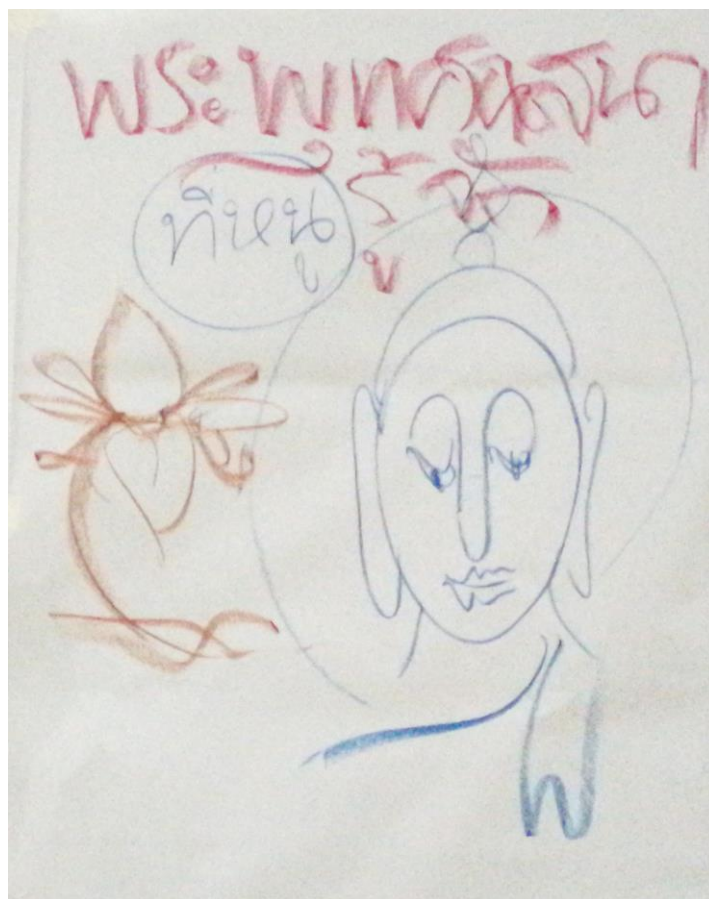
▪ **กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ / ทบทวน / และฝึกฝนตนเอง**

กิจกรรมทบทวนการเรียนรู้มีสองกิจกรรมใหญ่ๆ ดังนี้

กิจกรรมสายธารการเรียนรู้ เมื่อทบทวนการเรียนรู้ทั้ง 8 วันแล้ว วิทยากรให้ช่วยกันวาดภาพสิ่งที่ทบทวนออกมา โดยทุกคนจะได้วาดภาพนี้ แต่ให้เลือกว่าเราจะอยู่ตรงไหนของวัน โดยเลือกว่าประทับใจวันไหนมากที่สุด แล้วเลือกกิจกรรมที่ชอบประทับใจมากที่สุดดึงออกมาเป็นภาพ

กิจกรรม World Café ให้เยาวชนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง ในระยะเวลา 8 วัน กับการเรียนรู้ในด้านต่างๆ และกิจกรรมปวารณา

กิจกรรมฝึกฝนคุณลักษณะนิสัยตนเอง ที่ทำเป็นประจำทุกวัน อาทิ กิจกรรมสวดมนต์ ภาวนา ใส่บาตร , กิจกรรมผ่อนพักตระหนักรู้ , กิจกรรมออกกำลังกาย , กิจกรรมการเรียนรู้ความงามและประวัติศาสตร์ที่ปราสาทหินพนมรุ้ง และกิจกรรมทำความสะอาดสถานที่ เตรียมน้ำดื่ม ล้างจาน

กิจกรรมวาดภาพพุทธศาสนาในมุมที่ฉันรู้จัก

กิจกรรมวาดภาพพุทธศาสนาในมุมที่ฉันรู้จัก โดยพระอาจารย์สมบุญ สุ่มังคโล โดยให้วาดภาพพุทธศาสนาในมุมที่รู้จักก่อนที่จะเรียนรู้เรื่องพระพุทธรูปศาสนาในแง่มุมที่ลึกซึ้ง ซึ่งเรื่องสมาธิ สติ ภาวนาเป็นเรื่องสากลไม่ใช่เฉพาะเรื่องของพุทธศาสนาเท่านั้น

กิจกรรมผ่อนคลายตระหนักรู้ ให้เราสะสมพลังงานก่อนที่จะเริ่มกิจกรรมในช่วงบ่าย ซึ่งมีงานวิจัยศึกษาเรื่องเหล่านี้โดยเฉพาะแพทย์แผนจีน ในเรื่องของการทำงานที่เราเปลี่ยนพลังงานหายไปเป็นหยิน ซึ่งถ้าเราได้สะสมในช่วงของการเปลี่ยนผ่านจะทำให้เรามีพลังงานที่ดี ดังนั้นในช่วงบ่ายใช้เวลาเพียง 5 นาทีก็มีคุณค่ามากไม่ว่าอยู่ที่โรงเรียนหรืออยู่ที่บ้านลองหาเวลาพักผ่อนคลายหนึ่ง ซึ่งไม่ต้องถึงกับหลับ แต่เป็นการกลับมานิ่งกับตัวเอง เพื่อให้กายและใจสงบ

ตลอดระยะเวลาที่เรียนรู้ร่วมกันได้มีการสอดแทรก**กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์** กิจกรรมสันตนาการโดยทีมยุวกระบวนกร อาทิ นับเลขต่อเนื่อง , ฝึกแห่ง โลงผุ , ผลัดกันพูดคำว่ามะ(จับคู่) , ประบมือตามชาส์ตรี ฯลฯ

,กิจกรรมร้องเพลงประจำค่าย,กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย (ทำความรู้จัก คุ้นเคย รู้จักสถานที่) , พิธีเปิดรับขวัญ
ผู้เข้าร่วม

“ตลอดระยะเวลาทั้ง 10 เยาวชนได้ถูกเคี่ยวกรำทั้งด้านภายใน (จิตใจ) และภายนอก (ทักษะ) ให้เกิด
การเปลี่ยนแปลงในด้านที่ดีขึ้น เก่งขึ้น แต่การพาเด็กเข้าค่ายครั้งนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้เขาได้พัฒนาศักยภาพ
ตัวเองแล้ว ยังมีความคาดหวังที่จะให้เขาเป็นแกนนำเยาวชนในบ้านของตัวเอง ลูกขึ้นมาับบทบาทรับผิดชอบ
เรื่องราวต่างๆ ของชุมชน” วราภรณ์กล่าวถึงช่วงเวลาที่สำคัญที่จะทำให้เด็ก เยาวชนได้ฝึกฝนตนเองได้แบบ
ลึกซึ้งขึ้น เพื่อให้เข้าใจบทบาทของตนเองที่มีต่อครอบครัว ชุมชน โดยการพาทำโครงการชุมชนหลังจากกลับไป
ที่บ้านแล้วนั่นเอง

โครงการคนรุ่นใหม่สร้างสรรค์ชุมชน

ตามเป้าหมายเมื่อเด็กและเยาวชนได้ผ่านการเข้าค่าย 10 วันไปแล้ว เด็กและเยาวชนยังต้องมีการ
ฝึกฝนตนเองต่อผ่านโครงการชุมชนซึ่งแต่ละกลุ่มจะเลือกทำโครงการตามปัญหาในชุมชนที่เห็นว่าเป็นปัญหา
และต้องการแก้ไขตามกำลังความสามารถของตนเอง และบางคนก็มีความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาของตัวเองใน
ด้านลักษณะนิสัยด้วย สรุปโครงการคนรุ่นใหม่สร้างสรรค์ชุมชนจาก 7 อปท. มีทั้งสิ้น 17 โครงการ

ทต.เมืองแก 1.โครงการแกนนำทำได้:สร้างแกนนำเยาวชนรุ่นสู่รุ่น 2.เยาวชนร่วมมือสืบสาน
วัฒนธรรมกันตรึม: เพื่อสร้างแกนนำเยาวชน บ.หนองม่วง ต.เมืองแก 3.เยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม
แวดล้อม : ทำกิจกรรมเพื่อลดเวลาเล่นเกมส์ บ.หนองยาง ต.เมืองแก 4.โครงการห้องเรียนชุมชน:แก้ปัญหาเด็ก
ติดเกมส์โดยการทำกิจกรรมร้องเพลง เล่นเกมส์ วาดรูป บ.โคกล่าม ต.เมืองแก

ทต.กันตวจระมวล 1.โครงการเกษตรปลอดภัยก้าวไกลสู่อินทรีย์: เยาวชนร่วมแก้ปัญหาการใช้
สารเคมีในการเพาะปลูกของพ่อแม่โดยเรียนรู้การทำปุ๋ยหมัก บ.ทำนบ กันตวจระมวล 2.โครงการส่งเสริมการ
สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของเยาวชนบ้านโสน ต.กันตวจระมวล

อบต.หนองอียอ 1.โครงการเยาวชนสืบสานบุญบั้งไฟสายสัมพันธ์ บ.หนองตาด หนองอียอ 2.
โครงการอ่านเพื่อขยายและน้อง ของน้องป้อม ต.หนองอียอ 3.โครงการอ่านเพื่อน้อง ของน้องปาล์ม เพื่อใช้เวลา

ว่างให้เกิดประโยชน์ และช่วยแม่ดูแลน้อง 4.โครงการพัฒนาตนเอง เพื่อแก้ปัญหาการติดเกมส์ของน้องนัต (อ่านหนังสือ ช่วยงานบ้าน เล่นเกมส์ 2 ชม ในวันเสาร์เท่านั้น) ต.หนองอียอ 5.โครงการคลอ้งสวยด้วยมือเรา

อบต.หนองสนิท 1.โครงการค้นหาเยาวชนและสร้างแกนนำเยาวชน 2.โครงการลูกประคบ **อบต.สลักไผ่** 1.โครงการชุมชนปลอดภัย 2.โครงการออกกำลังกาย **อบต.หัวงัว** 1.โครงการเห็ด และ**อบต.แกใหญ่** 1.โครงการขยะ

มาฟังเสียงสะท้อนจากเยาวชน “สิ่งที่ได้เรียนรู้จากค่ายและสิ่งที่จะนำกลับไปใช้ให้เกิดประโยชน์” เป็นอย่างไรกันบ้าง เริ่มที่...

เด็กชายนิชากร สายน้อย (เอิร์ท) ทต.กันตวจระมวล สิ่งที่ได้เรียนรู้การรู้จักภาวะการนำของตนเอง “ได้ฝึกพูด กล้าที่จะพูด กล้าที่จะทำ และได้ฝึกทำงานกับผู้อื่น และทำกิจกรรมกับผู้อื่น เช่น การตีบอล ผมได้เป็นผู้นำในแนว การให้กำลังใจผู้ที่ทำพลาดในเกม และได้ฝึกนำน้องๆ ในกิจกรรมการพูดต่างๆ”

เด็กหญิงกัลยา ส่องาม (การ์ตูน) ทต.กันตวจระมวล สิ่งที่ได้เรียนรู้ “ได้เรียนรู้การทำสมาธิ การทำสมาธิได้เรียนรู้ในการตั้งสติ มีสมาธิในการอยู่กับลมหายใจของตนเอง และการนำจิตใจให้สงบ ได้เรียนรู้รู้จักการอดทนในการนั่งสมาธิ การฝึกสมาธิจะมีการฝึกร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ในการอยู่กับตนเอง ทำให้เรามีสติในการจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้ ตัดสินใจได้เร็วขึ้น”

นางสาวสุชาวลี มุมทอง (แตน) ทต.เมืองแก สิ่งที่ได้เรียนรู้ “ทักษะการพูดควรเรียงเรียงคำพูดให้ถูกต้อง อย่างเช่น ฝึกพูดก่อนออกมานำเสนอ เวลามีคนพูดต้องมีคนฟัง การฟังที่ดีควรรับฟังข้อเสนอของผู้อื่นที่ออกมานำเสนอโครงการ เวลาฟังเราควรคิดและวิเคราะห์ตามเนื้อหา การออกไปพูดเราต้องกล้าแสดงออกในสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะคนจะเยอะหรือน้อยก็ตาม”

นายวงศกร สิทธิ (นิว) ทต.เมืองแก สิ่งที่ได้เรียนรู้ “การปรับตัวเนื่องจากผมเป็นคนที่ไม่ค่อยเข้าสังคม จึงมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว การปรับตัวของผมคือการยอมรับคนอื่นเข้ามาและเปิดใจกับคนอื่น ไว้วางใจ ทำให้ได้เรียนรู้ถึงความคิดสร้างสรรค์”

นิชากร สายน้อย

กัญญา สองงาม

สุชาวลี มุมทอง

วงศ์กร สิทธิ

สุพัตรา ตรงใจ

จิรวัดณ์ การะเกต

กัญชติพาพรรณ
ราชสาส์

เกียรติชัย สาระ

อนพัฒณ์ หวังผล

กนกพร พันมะณี

นุถนทริกา
เกิดเหมาะ

เด็กหญิงสุพัตรา ตรงใจ (โอบอล) อบต.หนองอียอ สิ่งที่ได้เรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจ “สำหรับหนูอยากเอาความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ในอาชีพของหนู เพื่อช่วยพ่อแม่ด้านการเงิน หรืองานพิเศษช่วงวันหยุดเรียน เช่น ทำร้านกาแฟ ร้านขนม ร้านขายไก่แจ้ เป็นต้น เวลาหนูต้องการอะไรอยากได้อะไรก็จะสามารถนำมาซื้อของให้ตัวเองได้ หรือ ถ้ามีเงินเยอะได้พาพ่อแม่หรือคนในครอบครัวไปเที่ยว หรือ เวลาเดือดร้อนเงินก็สามารถนำเงินมาใช้ได้ หรือถ้าไม่เดือดร้อนก็สามารถเก็บไว้ใช้ภายหลังได้จะได้ไม่เดือดร้อนพ่อแม่มากค่ะ”

นายจิรวัดณ์ การะเกต (ดอม) อบต.หนองอียอ สิ่งที่ได้เรียนรู้ “..รู้จักสังคม เป็นสังคมแบบการแลกเปลี่ยน ทุกคนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเท่ากัน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับ 3 ประเทศ สังคมที่แตกต่างกัน ในเรื่องต่างๆ ความคิดที่แตกต่างกัน มองเรื่องเดียวกันแต่คนละมุม เรียนรู้ที่จะแบ่งปันเรื่องราว สิ่งต่างๆ ให้กันและกัน”

นางสาวกษติพาพรรณ ราชสาลี (แอม) อบต.สลักไถ่ “การทำงานร่วมกับผู้อื่นมีทักษะที่เพิ่มขึ้น คือ การได้รู้จักกับฟังผู้อื่น การได้เสนอความคิดเห็น การได้ใช้ความกล้าในการเล่นเกมที่ท้าทาย การกล้าที่จะพูดต่อหน้าผู้คน และได้ฝึกจับประเด็นในการฟังเรื่องราวต่างๆ”

เด็กชายเกียรติชัย สาระ (ก้อง) อบต.หนองสนธิ สิ่งที่ได้เรียนรู้ “ได้เรียนรู้เรื่องการเข้าใจสังคม ที่แรกผมคิดว่าสังคมคือการทำงาน แต่ผมได้รู้แล้วจากในค่ายนี้ว่าสังคมคือการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข”

เด็กชายธนวัฒน์ หวังผล (พีวส์) อบต.หนองสนธิ สิ่งที่ได้เรียนรู้ “เมื่อก่อนเป็นคนไม่กล้าพูดออกไมค์ แต่ตอนนี้ก็กล้าพูดออกไมค์แล้ว เพราะเมื่อก่อนเป็นคนขี้อาย แต่ตอนนี้เริ่มไม่กลัวแล้วเพราะมีเพื่อนๆ พี่ๆ คอยให้กำลังใจ”

น.ส.กนกพร พันมะณี (เจี๊ยบ) อบต.ห้วยวัง สิ่งที่ได้เรียนรู้ “ค่ายนี้ทำให้มีทักษะในกระบวนการคิด มีทักษะในการพูดคุยกับเพื่อนใหม่ กล้าแสดงออก และรู้จักแลกเปลี่ยนความคิดกับคนอื่นทำให้ทำงานร่วมกับคนอื่นได้”

บุญทริกา เกิดเหมาะ (น้ำข้าว) อบต.แกใหญ่ สิ่งที่ได้เรียนรู้ “การได้พูดในที่ชุมชนตลอดที่มีผู้คนมากมาย ทำให้รู้ว่าการพูดให้ผู้คนเหล่านั้นสนใจต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสังคม และสิ่งแวดล้อม ตอนแรกนึกว่าเป็นเรื่องไร้สาระ แต่เพิ่งได้รู้ว่ามีผลสำคัญกับชีวิตมนุษย์”

นี่คือเสียงสะท้อนส่วนหนึ่งของเด็กที่เข้าค่ายทั้งสองครั้ง ทำให้เห็นภาพจริงของค่ายว่าสามารถพัฒนาทั้งสภาพจิตใจ ร่างกาย สติปัญญาให้เกิดขึ้นแก่เด็กและเยาวชนได้อย่างแท้จริง

สุดท้ายฟังข้อคิดเห็นของ**อาจารย์ทรงพล เจตนาวณิชย์** ผู้อำนวยการสรส.มองว่าประโยชน์จากการจัดค่ายคือ... “เพื่อที่จะให้เด็กผ่านประสบการณ์เข้าค่าย แล้วเขารู้วิธีในการที่จะพัฒนานองๆได้ เขาจะได้กลับไปจัดกิจกรรมในการพัฒนานองๆ ในหมู่บ้าน ตำบลของตัวเอง บทบาทของเราก็ไปช่วยประสานงานกับนายกฯ กับผู้ใหญ่ กำหนดต่างๆในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เขาเห็นความสำคัญของกระบวนการในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เข้าใจว่าในสังคมสมัยนี้เปลี่ยนแปลงไปเยอะ เพราะฉะนั้นก็เลยจำเป็นต้องเอาประเด็นและเครื่องมือที่หลากหลายมาให้เด็กได้มีประสบการณ์ ได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ”

ที่สำคัญคือในชุมชนท้องถิ่น
ต้องมึกลไกในการพัฒนาเด็ก
และเยาวชน ต้องเข้าใจว่าถ้า
จะพัฒนาเด็กได้ ควรต้องพัฒนา
ในเรื่องอะไรบ้าง

อ.ทรงพล เจตนาวณิชย์

ผู้อำนวยการสรส.

ถ้าหากหน่วยงานหรือท้องถิ่นอื่น มีความสนใจที่จะพัฒนาเด็ก อาจารย์มีข้อเสนอแนะอย่างน่าสนใจว่า "ที่สำคัญก็คือในชุมชนท้องถิ่น จะต้องมีกลไกในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ต้องเข้าใจว่าถ้าเราจะพัฒนาเด็กได้ เขาควรจะต้องพัฒนาในเรื่องอะไรบ้าง ต้องมีพื้นฐานองค์ความรู้ เกี่ยวกับพื้นที่ของตัวเองว่า เด็กและเยาวชนในตำบลของตัวเองมีจุดอ่อน จุดแข็งอะไรบ้าง และใครควรจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับบ้าง บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน รพสต. กศน. อบต.จะสนับสนุนอะไรได้บ้าง ต่างๆเหล่านี้"

ฉะนั้นการใช้ "โครงการชุมชน" มาเป็นหนึ่งใน "เครื่องมือ" ในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน จึงมีความสำคัญ..เราก็คิดโดยหลักการว่าเมื่อเด็กกลับไปทำโครงการชุมชน เราก็อยากจะให้เขาเป็นโครงการที่ คิดดี ทำดีต่อตัวเองในชุมชน เพราะฉะนั้นเราก็พยายามให้เขามีโอกาสคิด วิเคราะห์ ว่าถ้าเขาอยากจะทำอะไร สิ่ง ที่เขาจะทำตรงนั้น ถ้าทำแล้วจะเกิดประโยชน์อะไรบ้าง เกิดกับใครบ้าง และเพื่อที่จะให้เขาได้ทำ ได้มีผลงานดี ๆ ที่เกิดขึ้น ก็จะช่วยสร้างความภาคภูมิใจให้กับเขา และอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเขาเป็นคนที่มีความสามารถในการทำ กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง ครอบครัวและชุมชน ต่อไปในอนาคตเขาก็จะเป็นพลเมืองที่ดีต่อ ประเทศ เป็นประชาชนที่ดีต่อประเทศ" อาจารย์กล่าวปิดท้าย

ค่ายพัฒนาศักยภาพเยาวชนแบบนี้ จึงเป็นตัวอย่างหนึ่งของ “เครื่องมือ” ยุค 4.0 ที่ “ห้องถิ่น ห้องที่” น่าจะลองนำมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพลูกหลานของตนเอง เพื่อสร้างให้ลูกหลาน ได้รู้รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมหาศาลต่อชุมชนของตนเองในอนาคตนั่นเอง.

ติดตามกิจกรรมขับเคลื่อนในเวทีที่ได้ที่นี่ <https://bit.ly/2OEyXbF>

.....